

Lovforslag. Jeg vil minde om, at det var i det andet Ting, at Forslaget kom frem om, at Staten skulde betale Taksationsomkostningerne. Det var forhenværende Landstingsmand Borgmester Oksenhøll, der fremsatte denne Tanke, at Staten skulde betale Taksatorerne. Det var ogsaa i det andet Ting, at Forslaget om, at Staten skulde garantere for Renten af disse Laan, kom frem. Man kan altsaa ikke, ved at læse de Forhandlinger, der ere foregaaede her paa Rigsdagen, faa det Indtryk, at der i det andet Ting skulde være en absolut Stemning imod at gaa højere op med Statsgarantien. Jeg forveksler ikke Statsgarantien med Rentegarantien, men jeg har maaske brugt begge Udtryk i Flæng, og jeg tror ikke, noget æret Medlem forveksler dem; de udtrykke jo det samme. Der foreligger altsaa intet som helst, der kunde tyde paa, at Medlemmer af det andet Ting skulde være saa bange for en Udvidelse af Rentegarantien for Obligationerne. Hvorvidt der *underhaanden* foreligger noget, kan jeg selvfølgelig ikke domme om, det maa det ærede Medlem ikke forlange af mig, at jeg skulde vide Besked om.

Saa siger det ærede Medlem, at han ikke kan forstaa, at jeg som Ven af Husmændene ikke under dem de 10 Kr. Jeg tror dog, jeg tydeligt har motiveret min Stilling der, saa jeg behøver ikke at komme nærmere ind derpaa. Jeg vilde ønske, at vi ikke alene over for Husmændene, men ogsaa for andre Samfundsklasser, vi skulle støtte, tage i højeste Grad Sigte paa, at den Støtte, de faa, ydes dem til virkelig frugtbare Foranstaltninger, thi der vil 10 Kroners Støtte fra Statens Side undertiden betyde noget mere for vedkommende, der modtager Støtten, end disse 10 Kroner. Jeg vil blot pege paa en saadan Ting, som jeg tror, at ogsaa det ærede Medlem for Ribe vil give mig Medhold i, at der er en meget stor Forskel paa, om man forærer en Husmand 20 Kr., slet og ret 20 blanke Kroner, som han kan putte i sin Tegnebog eller i sin Portemonnæ, eller man bevilger ham 20 Kr. som Understøttelse til, at han kan komme paa et Kursus, hvor han kan dygtiggøre sig i sit Fag og i det hele taget faa større Kendskab til og Klarhed over de Ting, han arbejder med i det daglige. Jeg tror, det ærede Medlem vil indrømme mig, at der er meget stor Forskel paa Anvendelsen af de 20 Kr. i disse to Tilfælde, men for Statskassen betyder det akkurat det samme.

Det kommer af, at en direkte Statsgave er en *ufrugtbart* Foranstaltning, hvorimod jeg betragter de Penge, der af Statskassen bevilges til Formaal, der dygtiggøre Landets Borgere i deres Livsgerning, som frugtbare Foranstaltninger, og i saa Henseende skal jeg ikke staa tilbage, naar der er Tale om Tilskud baade til Husmandsstanden og til andre Stænder her i vort Land.

For øvrigt glæder det mig, at jeg har faaet i alt Fald nogen Bekræftelse paa, at det er rigtigt, at Tillidsmændene inden for Husmandskreditforeningen under visse Forhold kunne tjene, hvad man i alt Fald efter Husmandsforhold vil betegne som ganske antageligt. Men naar man nu siger som det ærede Medlem for Ribe, at Husmændene se paa en Femogtyveøre, ja, saa maatte det dog ligge nær for disse Husmænd, der se paa en Femogtyveøre, at træffe saadanne Foranstaltninger i deres egen Forening — det er maaske smaat nok bevendt med Selvstyret i den Forening, men det skal jeg ikke komme ind paa —, at de sørge for, at deres Tillidsmænd selvfølgelig lønnes rimeligt og paa en fornuftig Maade, men at det ikke kan ske, at de under visse Forhold kunne tjene saa overdrevent meget. Og naar det ærede Medlem vil knytte det til, hvad jeg udtalte om, at Husmændene kunne være lige glade, naar Staten betaler, ved jeg meget vel, at Repræsentanterne ikke lønnes direkte deraf. Men faa Husmændene Lov til at betale deres Taksatorer og altsaa selv skulle betale de 10 Kr., ligger det nær baade at indskrænke de overdrevne Repræsentantlønninger og i det hele indskrænke Lønningerne helt igennem, saa at de maaske derved paa disse forskellige Poster helt eller delvis kunne spare de 10 Kr., saa det bliver i Virkeligheden ikke nær saa meget, det kommer til at dreje sig om.

Over for det ærede Medlem for Give (N. C. Jensen) skal jeg kun gøre en kort Bemærkning. Han tror, at vi „i dybeste Forstand netop ere inde paa ved denne Lov at hjælpe dem, der trænge haardest“. Det tror jeg nu absolut ikke. Jeg tror, vi kunne pege paa mange her i Landet, som trænge adskilligt haardere end netop Husmændene, i alt Fald i Gennemsnit. Jeg tror ikke, den danske Husmandsstand er en saa ynkværdig Klasse, at en saadan Tikroneseddél skulde have saa overdrevent meget at betyde for dem. Jeg vil minde om, at vi her i denne Sal i denne Samling have hørt Taler, der gik ud paa i